

Xuất khẩu nông sản bước vào đợt "siết chuẩn" mới

05:45 17/07/2026

Không còn là những thay đổi riêng lẻ, các thị trường nhập khẩu lớn đang đồng loạt cập nhật quy định về dư lượng hóa chất, kiểm dịch, truy xuất nguồn gốc và công nghệ sản xuất thực phẩm. Với doanh nghiệp Việt Nam, đây không chỉ là yêu cầu tuân thủ mà còn là bài toán phải thích ứng ngay từ khâu sản xuất nếu muốn giữ thị trường xuất khẩu.

Theo Văn phòng SPS Việt Nam, chỉ trong nửa đầu tháng 7/2026, các thành viên WTO đã ban hành 51 thông báo SPS mới. Điều đáng chú ý không nằm ở số lượng thông báo, mà ở việc các quy định đều tập trung vào những tiêu chí kiểm soát ngày càng khắt khe đối với nông sản và thực phẩm nhập khẩu.

Áp lực lớn nhất đến từ dư lượng thuốc bảo vệ thực vật

Trong số các quy định mới, nhóm liên quan đến dư lượng thuốc bảo vệ thực vật tiếp tục chiếm tỷ trọng lớn nhất và ảnh hưởng trực tiếp tới nhiều mặt hàng xuất khẩu của Việt Nam.

EU dự kiến hạ ngưỡng dư lượng hoạt chất diazinon xuống sát giới hạn định lượng đối với hàng loạt sản phẩm như dứa, ớt chuông, hành tây, ngô ngọt, nghệ, cải thảo, su hào cùng một số sản phẩm có nguồn gốc động vật. Nếu được thông qua, doanh nghiệp sẽ có khoảng sáu tháng để điều chỉnh quy trình sản xuất trước khi quy định có hiệu lực.

Việc đáp ứng các tiêu chuẩn SPS ngày càng khắt khe được xem là yếu tố then chốt để nông sản Việt Nam duy trì khả năng cạnh tranh tại các thị trường xuất khẩu. Ảnh minh họa

Không chỉ EU, Hàn Quốc cũng sửa đổi mức dư lượng tối đa đối với 106 hoạt chất thuốc bảo vệ thực vật, trong khi Canada tiếp tục cập nhật giới hạn dư lượng trên nhiều nhóm nông sản và thực phẩm.

Việc nhiều thị trường cùng lúc điều chỉnh MRL cho thấy xu hướng kiểm soát hóa chất trong nông nghiệp đang ngày càng chặt chẽ và có thể trở thành rào cản lớn nhất đối với hoạt động xuất khẩu trong thời gian tới.

Yêu cầu không còn dừng ở chất lượng sản phẩm

Một điểm đáng chú ý khác là phạm vi kiểm soát của các thị trường nhập khẩu đang được mở rộng, không chỉ đánh giá sản phẩm cuối cùng mà còn quản lý cả quy trình sản xuất.

EU ban hành quy định mới đối với thực vật được tạo ra bằng một số kỹ thuật gen mới, đồng thời điều chỉnh quy trình kiểm tra biên giới đối với nhóm thực phẩm hỗn hợp có nguy cơ thấp.

Hàn Quốc bổ sung quy định đối với nguyên liệu và thực phẩm được sản xuất bằng công nghệ nuôi cấy tế bào, trong khi Trung Quốc sửa đổi quy định về kiểm nghiệm, kiểm dịch động vật, yêu cầu rõ hơn về đánh giá rủi ro, đăng ký cơ sở sản xuất nước ngoài và quy trình cách ly.

Nhật Bản cũng tăng cường kiểm soát dịch bệnh động vật khi bổ sung bệnh viêm da nổi cục vào danh mục bệnh truyền nhiễm bắt buộc quản lý.

Theo giới chuyên môn, điều này cho thấy các nước nhập khẩu không còn chỉ kiểm tra chỉ tiêu an toàn thực phẩm mà đang mở rộng sang quản lý toàn bộ chuỗi sản xuất, từ vùng nguyên liệu, công nghệ chế biến cho tới truy xuất nguồn gốc.

Doanh nghiệp cần chuyển từ ứng phó sang chủ động

Bên cạnh các quy định đã có hiệu lực, gần một nửa số thông báo SPS được WTO công bố trong nửa đầu tháng 7 vẫn đang ở giai đoạn lấy ý kiến.

Theo Văn phòng SPS Việt Nam, đây là khoảng thời gian quan trọng để doanh nghiệp nghiên cứu yêu cầu mới, điều chỉnh quy trình sản xuất và chuẩn bị hồ sơ kỹ thuật trước khi quy định chính thức áp dụng.

Việc theo dõi các thông báo SPS không còn đơn thuần là nhiệm vụ của bộ phận xuất khẩu, mà cần được xem là một phần trong chiến lược quản trị rủi ro của doanh nghiệp. Khi các thị trường lớn liên tục nâng chuẩn, khả năng cập nhật và thích ứng nhanh sẽ quyết định năng lực duy trì đơn hàng cũng như mở rộng thị phần của nông sản Việt Nam trong những năm tới.

Minh Thành (t/h)